

НАСТАВНА ЦЕЛИНА 7: Разредне новине

Разумевање медија кроз новинарско искуство

Присутност и утицај медија су последњих неколико година порасли широм света. Како наши животи постају све сложенији и више међузависни, тако се све више ослањамо на информације, како бисмо разумели догађаје и њихов утицај на нас. За било који део информације о стварима које су изван нашег домета по питању искуства и непосредног доживљаја, морамо да се ослонимо на информације из медија.

Међутим, индивидуални приступ различитим медијима варира у великој мери. Ово утиче на ниво информација једне особе и његов потенцијал за остваривање утицаја и моћи. Такође, важан аспект је питање цензуре и дезинформација од стране политичких партија, власти и моћних лобија. Сукоби, укључујући друштвене промене и ратове, доводе до пораста монополизваног и искривљеног информисања.

Иако се ови међусобни односи, да их набројимо неколико, неће обрађивати у овој лекцији о медијима, ученици ће открити њихове елементе када буду упоређивали штампане медије у својој држави или регији, и када их буду оцењивали према одређеним критеријумима.

Приступ медијској едукацији у овој наставној целини је другачији. Стварајући своје властите зидне новине, ученици ће добити некакав увид у стварање новина уопште и тако научити нешто о стварности медија „изнутра“. Искуство у подучавању показало је да овај приступ пружа ученицима један вид директног приступа штампаним медијима, што је веома далеко од њихових свакодневних живота. Ученици ће ту врсту медија посматрати критички, а електронске медије и њихову употребу ће оцењивати из друге перспективе. Развиће медијску писменост.

Коначно, једна практична напомена: ова целина посебно захтева и нуди потенцијал за кроскурукуларно (интер-/мултидисциплинарно) подучавање и сарадњу. Писање и обрада текстова се може одвијати у оквиру наставе језика, док дизајнирање новина може бити задатак за час ликовне културе. Зидне новине могу бити присутне неко време у животу школе, све док се и други наставници не увере у њихову вредност и придруже се.

Медијска писменост и образовање за демократско грађанство и људска права

Медијска писменост је један од кључева свеукупног циља људских права и грађанског васпитања – активан грађанин који узима учешће. Следи сажет преглед најважнијих аспеката медијске писмености:

1. Вештина комуникације односи се на општи начин комуникације међу људима. Друштвена реалност не постоји као апстракција. Пре је заједнички дефинисана људима кроз друштвену интеракцију, што значи да је креирана чином комуникације. Ова општа комуникацијска способност започиње учењем матерњег језика и даље се развија употребом те компетенције у јавности.
2. Свако људско биће ову способност комуницирања има од рођења. Природа нам је подарила ову вештину, али је потребно додатно учити, вежбати и усавршавати је.
3. Медијска писменост је део комплексног појма способности комуницирања. Односи се на сложену многострукост медија, чија се употреба треба учити и вежбати, на пример, у виду задатка приређеног за ученике. Штампани медији (поред електронских), укључујући и зидне новине, важно су средство свакодневног комуницирања, с којим би ученици требало да буду упознати.

НАСТАВНА ЦЕЛИНА 7: Разредне новине

Разумевање медија кроз новинарско искуство

Тема часа	Васпитно-образовни циљеви часа	Задачи	Наставна средства	Методе
Лекција 1: Новине око нас	Ученици се упознају с низом штампаних медија. Разумеју разлике у структури и садржају између појединих медија.	Ученици скупљају и анализирају новине и часописе који се обично читају у њиховим заједницама. Раде плакат како би забележили своје резултате.	Новине, маказе, лепак, велики листови папира.	Групни рад.
Лекција 2: Наше новине су најбоље, зар не?	Ученици појашњавају критеријуме за добре новине или часописе. Постају свесни сопственог гледишта, вредности и интереса.	Ученици оцењују презентације других група и постижу компромисна решења.	Презентације припремљене на претходном часу. Матрица за оцењивање на табли или флип-чарт табли.	Групне презентације, пленарна дискусија и оцењивање.
Лекција 3: Стварамо своје зидне новине.	У групама, ученици се договарају око низа тема и циљева. Сарађују унутар групе, размјењујући идеје и вештине.	Ученици одлучују о структури својих заједнички створених новина. Проналазе теме које су важне за њихову школу и пишу чланак за свој део зидних новина.	У зависности од расположивог материјала, резултати ће варирати, од ручно написаних текстова до компјутерског отиска с дигиталним фотографијама.	Доношење заједничких одлука. Групни рад.
Лекција 4: Наше прво издање!	У отвореној дискусији, ученици разумеју шта је укључено у наставак пројекта зидних новина. Способни су да доносе одлуке и преузму одговорност за то.	Ученици морају формирати мишљење и одлучити о свом учешћу у следећем пројекту.	Табла или флип-чарт табле. Наст. лист 7.1.	Пленарна дискусија.

Додатни материјал за наставнике

Три димензије развијања медијске писмености

1. Прва димензија: процена медија

Процена медија је анализа медија. Ова аналитичка димензија односи се на способност да се приметне и разумеју дешавања у друштву као што су процеси концентрације, односно монополизације у медијској индустрији који могу да угрозе улогу медија у демократском друштву. У овом примеру важно је знати ко поседује које новине и колико врста медија поседује једна компанија. Међутим, не смео заборавити да медији функционишу као комерцијална друштва која морају да послују рентабилно и остваре профит. И допало се то нама или не, што више глобализовани и међусобно зависни постају наши животи, то се више морамо ослањати на медије. Медијска анализа нам пружа могућност да критички процењујемо развој медија, да уочавамо разлике тако да можемо адекватно искористити своју медијску писменост.

(Само)рефлексивни аспект значи да треба да повежемо и применимо своју аналитичку способност и знање на самима себи и на личну сферу деловања.

Способност анализирања и размишљања укључује и трећи аспект, етичку бригу за друге, која ствара равнотежу и дефинише аналитичко размишљање и самоперцепцију у смислу друштвене одговорности.

2. Друга димензија: знање о медијима

Овде говоримо о „чистом“ знању о медијима и медијским системима. Може се поделити на две поддимензије.

Поддимензија информисаности укључује основно знање као што је, како новинари обављају своје послове, врсте емисија које се емитују на ТВ-у или радију, разлози за преференције гледалаца који гледају ТВ и како се компјутер може употребити да би ефикасно послужио потребама корисника.

Поддимензија вештина додаје медијима способност коришћења нове опреме без читања упутстава за употребу. То укључује „учење кроз рад“ – како руковати компјутером, како приступити интернету, како користити видео камеру, итд.

3. Трећа димензија: употреба медија

Употреба медија се такође може поделити у две поддимензије:

1. Способност употребе медијских производа, то јест, примања и коришћења оног што медији створе. Гледање телевизије је прави пример. То је активност током које треба да процесуирамо то што смо видели и да то интегришемо у наше когнитивне структуре и репертоар визуелних представа.
2. Активна употреба медијске опреме. Ова поддимензија се односи на употребу медија у друштвеној интеракцији. Поред друштвених медија као што су Фејсбук, Твитер итд., ту спадају електронска пошта, СМС поруке, електронско банкарство и куповина, Скајп, видео и телефонске конференције, традиционална и дигитална фотографија, те производња видео материјала. Огромна разноликост расположивих медија даје нам могућност да свет доживимо не само кроз примање информација него и да будемо лично активни и произведемо информације путем разних канала и пустимо их у промет.